

Mineralmessen i Sainte-Marie-aux-Mines

Av Astrid Haugen og Jan Stenløkk. Foto Jan Stenløkk

En av de store mineralmessene i Europa er messen i Sainte-Marie-aux-Mines, som vanligvis arrangeres omkring St. Hans-tider. I år hadde det vært snakk om å flytte messen til den nærliggende byen Colmar, men det ønsket tydeligvis ikke byen Sainte-Marie-aux-Mines, så det ble her som i de foregående årene. Messen var i år mer velorganisert enn noen gang tidligere. Messeområdet var som tidligere delt i to grupper; "Euro-Minerals" og "Euro Gems", men begge arrangeres midt i sentrum av landsbyen og er i gåavstand fra hverandre. Her kryr det av små telt i gatene. I tillegg er det utstillinger og salg som holder til innendørs.

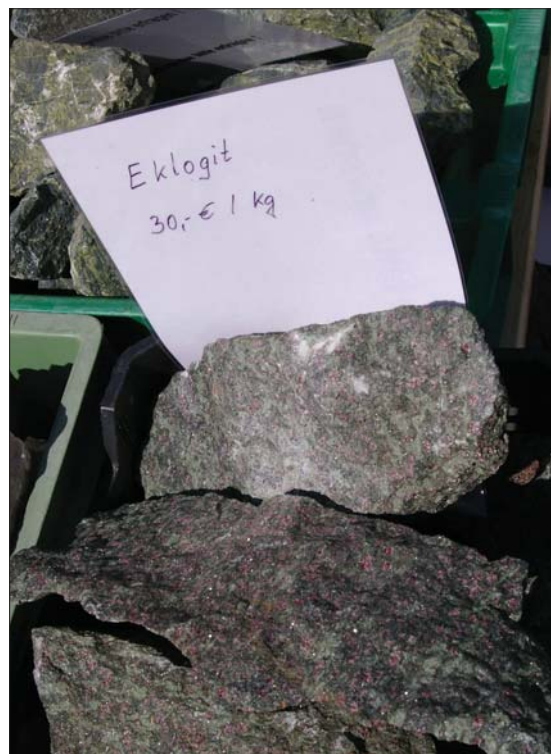
For vårt vedkommende ble turen til messen kombinert med en samlertur til Eifel. Men messen i Sainte-Marie-aux-Mines var starten på turen vår. Messen

åpnet allerede på torsdag. Denne dagen og fredag er beregnet på forhandlere, mens lørdag og søndag åpnes det også for vanlig publikum. Det var nok mineralmessen som var av størst interesse for oss, og smykkeområdet ble bare kort besøkt for å se hvordan det var der.

Det var ikke mange nordmenn å se, men vi traff Egil Hollund som besøkte messen for trettende gang. Det var godt å ha en kjentmann både i messeområdet og som guide til andre severdigheter i området. Jeg (Astrid) har ikke besøkt denne messen på en del år, men det jeg husker fra tidligere var at det var mange utstillere som solgte fossiler og mineraler fra Afrika, spesielt Marokko. Slik var det også i år, og Jan forteller mer om fossilene da dette er hans spesialområde, mens jeg var mest opptatt av mineralene.

Astrid har funnet noe nytt og spennende.

Norsk eklogitt for 30 Euro pr. kilo.

Det var mange av de samme utstillerne på Sainte-Marie som også er på Münchenmessen. Ut fra mitt ståsted, som også samler systematikk, var det ikke mange utstillere. Prisene er stort sett også de samme som i München. Er en på jakt etter sjeldne mineraler eller flotte stuffer må en betale relativt mange Euro for dem. Av vanligere mineraler kan en hos enkelte finne brukbare stuffer til en rimeligere pris, men det er opp til en selv hvor mye en vil legge i det.

Jeg fant et par utstillere som hadde mange spennende mineraler som vi manglet i vår egen samling. Da de i tillegg var villige til å bytte, kunne vi komplettere samlingen på en grei måte.

Ved at vi var fire stykker som har litt forskjellig samleinteresser, møttes vi med jevne mellomrom i løpet av dagen og utvekslet erfaringer. Her fikk vi mange gode tips av hverandre. Etter to dager på messen var vi fornøyd av å kikke på mineraler og

annet. Hovedinntrykket var at det var lite virkelige nyheter. Fra Kina var det fluoritt, men ofte oljet for at de skulle se bedre ut, og pyromorfitt som gikk igjen. Fra Pakistan var de typiske pegmatitt-mineralene med beryll og lignende, samt anatas, brookitt og store epidotstuffer. Fra Namibia kommer det stadig nytt fra Erongo; turmalin, beryll og fluoritt i pene stuffer. Høydepunktet for Egil var da han fant en fantastisk ametyst og i tillegg en akvamarin med inneslutning av væske, slik at den nærmest fremsto som et vater. Han hadde Thor i tankene, og Thor er nå den stolte eier av akvamarinen. Egil fant også andre spennende inneslutning i kvarts til sin spesialsamling.

Men Sainte-Marie-messen er ikke bare mineraler og annet "glitter". Her er også fossiler. Marokkanerne er til stede i rikelig monn, og det er alltid forbløffende at landet ikke blir tømt for haitenner, fiskevirvler, trilobitter og *Mososaurus*-tenner. Sistnevnte gjerne montert mer eller mindre fantasifullt i "kjever" som

Digre kvartskrystaller.

Masse nødvendig utstyr for steinsamleren.

Marokkanske fossiler.

fortsatt sitter i matriks. Mye fra Marokko er selvsagt fri fantasi: kjempestore trilobitter, fisk og krokodilleskaller. Men det er også ekte fossiler selvsagt, og innimellom ble det noen kjøp, både av hai-virvler (riktignok solgt som "Mososarus-knokler") og flotte ammonitter. Fra det sørlige Marokko kom også flotte agatiserte tårnsnegler.

Mer spennende var kanskje fossile fisk fra Libanons midte kritt avsetninger, med en alder like under ett hundre millioner år. Dette er kjente og fantastiske fiskefossiler, og ble solgt i par – både positiv og negativ, noe som sikrer for at de er ekte. Skjelettet av beinfisk og rokker var svært tydelig avtegnet mot den lyse kalksteinen. Prisen for praktstykkene var mange tusen kroner – men skikkelig museumsvarer var de virkelig!

Kvartære fossiler er også spennende. Fra "Brune Banke" utenfor Nederland kommer en stadig strøm av siste mellomistids store pattedyr, som hest, reinsdyr, bison og mammut. For noen hundrelapper kan man

sikre seg et unikt eksemplar og et vitnesbyrd fra denne spennende tiden da store deler av Nordsjøen var tørt land. Mammuttenner, som er spesielt holdbare, ligger i pris fra noen få hundre kroner for små, runde og dårlige eksemplarer – til noen tusen kroner for store prakteksemplarer. Særlig imponerende er der de fortsatt sitter fast i underkjeven. Men det ble både for dyrt og tung for å ta med på flyet hjem!

Det var i alle fall interessant å snakke med noen russere som solgte støttenner av sibirske mammut. Den største var kanskje innpå to meter lang, og kostet et par hundre norske kroner. En stor samling med polske kvartærfossiler var spesielt i øyenfallende. Bortsett fra det "vanlige", med mammut-, bison- og hesteknokler, var det også rester etter hulebjørn. Det er igjen forbløffende hvor mange hjørnetenner av hulebjørn som er på markedet fra Øst-Europa.

Ellers var det praktstykker med fossilt tre – igjen for stort (og dyrt). Imponerende var i alle fall en benk laget i fossilt tre. Den

Stort utvalg i fossiler.

burde tåle vær og vind i noen hundre år, skulle en tro.

Messen er også en fin måte å knytte kontakter på. Da mange av utstillerne også kommer til München i oktober, kan en fortsette utveksle informasjon og mineraler der også.

Kvartære fossiler fra Polen.

Benk i forsteinet tre.

Fossile fisk fra Libanon.